

Postoloprty – byla to náhoda, když někdo přežil

FRANZ STOPFKUCHEN ZE ŽATCE

Jmenuji se Franz Stopfkuchen, narodil jsem se roku 1927 v Žatci. Rodiče byli obchodníci. V roce 1944 jsem byl ve svých sedmnácti letech povolán k německému wehrmachtu, a byl jsem ještě nasazen na frontě. Koncem války jsem u Mělníka upadl do ruského zajetí. Ze zajetí jsem utekl a vrátil se přes Litoměřice domů. V Žatci jsem se přihlásil na Národním výboru, a byl jsem učen k úklidu. Byl jsem přidělený na hřbitov k exhumaci společného hrobu. Mrtvá těla se rozkládala, některá vypadala hrozně¹. Byl jsem tam jen čtyři nebo pět dní, potom přišel 3. červen 1945. V neděli ráno již v sedm hodin přišli uniformovaní muži, vyhnali mě z postele a hnali mě na náměstí. Trvalo to celou věčnost, než jsme byli všichni nastoupeni. Z náměstí jsme se přesunuli do Postoloprty, kde byla situace velmi nejistá, nikdo nevěděl, co přijde. Mezi lidmi panovalo veliké vzrušení. Večer nás nechali nastoupit. Museli jsme se uspořádat do útvaru a lehnout si na zem. Potom nám řekli: „Kdo se postaví, ten bude okamžitě zastřelen“. Nezbylo nám nic jiného, než uposlechnout rozkazu. V noci se potom skutečně střílelo.

Druhý den panovalo opět velké vzrušení, nikdo nevěděl, co přijde. Lidé byli rozděleni do skupin. Přemýšlel jsem o tom, kam se mám hlásit. Rozhodl jsem se, že se přihlásím jako příslušník wehrmachtu, přeci jen jsem byl již jednou válečným zajatcem, pouze jsem ze zajetí utekl. Druhá možnost byla, že půjdu k těm, kteří se hlásili jako členové HJ. Potom jsem si rozmyslel, že radši půjdu do té skupiny werhmachtu. Zařadili mne do jedné zadní skupiny. Každý den bylo něco nového. Mimo jiné jednoho dne zastřelili pět hochů. Nejsou to příjemné vzpomínky.

Po těchto událostech jsem ještě strávil pět let v Československu. Nejprve jsem byl v dolech v Ostravě, potom v Jáchymově. Propustili mne teprve v listopadu roku 1949, na popud Červeného kříže, v rámci spojení rodin. Z mé rodiny již nikdo v Československu nebyl. Byl jsem zde úplně sám. Můj otec byl mrtvý a moje maminka byla s mými dvěma bratry odsunutá do Německa.

Nuže je to tak, když žijete pět let spolu s lidmi, tak nemůžete stále myslet na to, jak to bylo na začátku hroz-

né. Ještě mám svůj průkaz z tehdejší doby, jako vzpomínku na špatné dny. To bylo to první, co jsem v Československu měl. Na něm stojí: odsun. Když mne fotografovali, neměl jsem co na sebe. Byl jsem v dolech a měl jsem jenom pracovní oblek a dřevěné boty. Když mě pustili, tak mi dali lidé, u kterých jsem pracoval, staré kalhoty, neměl jsem ani košili. Na tomto snímku jsem se zabalil šálem.

Tak to šlo dál až do Jáchymova, kde jsme byli v uranových dolech. Po těch letech jsem se přizpůsobil tak, že jsem mluvil česky a mohl jsem česky i psát. Později jsem pracoval na správě budov, a to se mi již nedařilo tak špatně. Nabídli mi, abych znovu zažádal o československé občanství. Zamítl jsem to, protože bych musel znovu jít sloužit na vojnu. To jsem rozhodně nechtěl, stačilo mi to jednou. Poválečná doba byla hrozná a já jsem se snažil na své zkušenosti co nejrychleji zapomenout, protože mi šlo o přežití. Pokud by na to člověk stále myslel pět let, musel by se z toho zbláznit.

Z ruského zajetí jsem utekl domů do Žatce. Zde jsem se hlásil u Národního výboru a byl jsem pracovně přidělen. Nejdříve jsme zasypávali příkopy a potom jsme vykopávali na hřbitově jeden masový hrob. Tento masový hrob již neexistuje, ale my víme ještě, kde to bylo. Vzadu u zdi. Ja tam byl. Ale toto již není. Vše bylo znovu vykopáno a srovnáno. Postoloprty, to byla náhoda, když někdo přežil. Při smůle by člověk byl pryč, jako se to stalo mnoha mužům. To je vlastně všechno, více nemohu k tomu říci.

Franz Stopfkuchen
(archiv Nadační spolek Žatec)

Poznámky

1. O masovém hrobu mluví Peter Klepsch s. 154 a Herbert Voithl s. 165, 168 (Anm. 29).